

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2026. № 3.
ISSN 2307-2105

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.3.123>

УДК 336.2

О. С. Дубинська,

к. е. н, доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та економічної безпеки, Донбаська державна машинобудівна академія

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9699-107X>

Г. Ю. Ісанишина,

старший викладач кафедри обліку, оподаткування та економічної безпеки, Донбаська державна машинобудівна академія

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5868-5733>

ЕФЕКТИВНІСТЬ АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

O. Dubynska,

PhD in Economics, Associate Professor, Department of Accounting, Taxation, and Economic Security,

Donbas state engineering academy

G. Isanshyna,

Senior Lecturer, Department of Accounting, Taxation and Economic Security,

Donbas state engineering academy

VAT ADMINISTRATION EFFICIENCY IN EUROPEAN INTEGRATION

У статті досліджено теоретичні та практичні аспекти трансформації системи адміністрування податку на додану вартість (ПДВ) в Україні в контексті інтеграції до європейського економічного та цифрового простору. Обґрунтовано, що цифровізація податкових процесів є ключовим інструментом забезпечення прозорості та ефективності фіскальної політики. Авторами проаналізовано стан адаптації національного законодавства до вимог ЄС, зокрема в частині впровадження інтелектуальних систем контролю, електронного аудиту та автоматичного обміну інформацією.

Визначено пріоритетні напрями подальшого реформування: удосконалення СМКОР, розвиток електронного сервісного обслуговування платників та гармонізація податкових процедур із міжнародними стандартами. Результати проведеного дослідження підтверджують, що стратегічне поєднання технологічних інновацій із нормативно-правовим забезпеченням є необхідною умовою для забезпечення фінансової стабільності держави в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.

The article provides a comprehensive analysis of the transformation of the value-added tax (VAT) administration system in Ukraine, viewed through the lens of strategic alignment with the European Union's economic and digital standards. In the current geopolitical landscape, the modernization of tax administration is identified not only as a fiscal necessity but as a fundamental prerequisite for Ukraine's full-scale integration into the EU acquis. The study emphasizes that the digitalization of tax processes serves as a primary driver for ensuring transparency, predictability, and efficiency in fiscal policy, acting as a crucial safeguard against corruption and systemic tax evasion.

The paper explores how intelligent systems utilize Big Data analytics to identify and neutralize fraudulent schemes in real-time. Furthermore, the study examines the implementation of international standards for the automatic

exchange of information and electronic auditing, which are essential for narrowing the VAT Gap to levels comparable with leading EU member states.

Significant attention is devoted to the National Revenue Strategy until 2030 and its synchronization with European directives, specifically DAC7, which regulates reporting for digital platforms. The authors identify priority areas for further institutional reforms, including the enhancement of electronic service delivery for taxpayers, the simplification of compliance procedures, and the strengthening of the institutional capacity of the State Tax Service.

The findings conclude that a strategic synthesis of technological innovation and legislative harmonization is vital for fostering a high level of tax culture and ensuring national financial stability. This approach is particularly relevant given the challenges of martial law and the requirements for effective post-war economic recovery. The article suggests that achieving a synergy between tax control and service-oriented administration will facilitate a more resilient fiscal environment conducive to international investment and sustainable economic growth.

Ключові слова: адміністрування ПДВ, цифрові сервіси, євроінтеграція, фіскальна політика, СМКОР, електронний аудит, DAC7.

Keywords: VAT administration, digital services, European integration, fiscal policy, SMCORE, electronic audit, DAC7.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасному геополітичному та економічному ландшафті трансформація податкової системи України виступає не лише як фіскальна необхідність, а й як передумова для повноцінної інтеграції в європейський цифровий та економічний простір. Процес цифровізації адміністрування податків спрямований на створення прозорого, передбачуваного та ефективного середовища, де технології виступають основним запобіжником проти корупції та ухилення від оподаткування. У контексті набуття Україною

статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу (ЄС), адаптація національного законодавства до вимог актів *acquis* ЄС у сфері оподаткування [1] вимагає глибокої перебудови інституційної архітектури та впровадження інтелектуальних систем контролю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Становлення сучасної системи адміністрування податків в Україні, зокрема податку на додану вартість (ПДВ), є результатом тривалої еволюції теоретичної думки та практичних трансформацій. Провідні українські вчені, такі як А.М. Соколовська [2], В.П. Вишневський [3] та І.О. Луніна [4], заклали фундаментальну базу для розуміння ПДВ не лише як фіскального інструменту, а і як складної управлінської категорії з високими транзакційними витратами. Дослідження А.М. Соколовської фокусуються на гармонізації українського законодавства з директивами ЄС, зокрема у сфері боротьби з транскордонним шахрайством та «карусельними схемами», тоді як праці академіка В.П. Вишневського підкреслюють важливість інституційних засад оподаткування в умовах переходу до цифрової економіки.

А. Соколовська та Л. Райнова провели критичний аналіз закликів до скасування ПДВ та обґрунтували його високу фіскальну та економічну ефективність. Наголошується, що успішна боротьба з податковим шахрайством та корупцією в Україні неможлива без адаптації до стандартів ЄС [5].

О. Вінницька та Л. Момотиук дослідили теоретичні основи механізму адміністрування податків як основи фіскального управління. Вони зробили висновок, що ефективність податкової системи залежить від повноти виявлення джерел доходів та мінімізації витрат на їх адміністрування [6].

А.А. Кацалап проаналізував правові основи адміністрування ПДВ в Україні в історичному розрізі з 1991 року. Результатом дослідження стало обґрунтування висновку, що ефективність адміністрування ПДВ прямо впливає на рівень довіри між державою та бізнесом, а для покращення

системи необхідно мінімізувати людський фактор при блокуванні накладних та вдосконалити критерії ризиковості в СМКОР [7].

Т.В. Мединська, Н.Р. Олійник та С.А. Васишин дослідили вітчизняний та закордонний досвід використання сучасних технологій, включаючи штучний інтелект (ШІ). Зроблені висновки вказують на те, що впровадження цифрових інструментів (e-tax) дозволяє зменшити податкове шахрайство та забезпечити прозорість фінансових операцій [8].

Н.М. Селіванова, В.О. Калабіна та Н.І. Мінжирян зосередилися на особливостях електронного адміністрування (Е-кабінет, СЕА ПДВ). Автори зробили висновок, що електронні сервіси значно знижують адміністративне навантаження та сприяють зростанню податкових надходжень до бюджету завдяки автоматизації [9].

Є.А. Ерфан дослідила ефективність електронних сервісів у контексті євроінтеграції та стандартів BEPS і CRS. Результатом проведеного дослідження став висновок, що прогрес у впровадженні інструментів (InfoTAX, SAF-T UA) сприяє міжнародній податковій прозорості та посилює інтеграцію України у європейський фіскальний простір [10].

В.Д. Цап дослідив механізм «Клубу білого бізнесу» (селективне адміністрування). Запропонована нормативно-правова конструкція створює умови для трансформації фіскального адміністрування в бік ризик-орієнтованих та селективних підходів, зменшуючи навантаження на сумлінних платників і підвищуючи рівень добровільної податкової дисципліни [11].

Ґрунтуючись на результатах попередніх досліджень, сформулюємо мету даного наукового дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методологічних положень та розробка практичних рекомендацій щодо повної гармонізації системи адміністрування ПДВ України з цифровим простором ЄС (англ. VAT in the Digital Age, ViDA), особливо в частині впровадження транскордонної

електронної звітності в режимі реального часу та інтеграції з центральною системою платіжної інформації (англ. The Central Electronic System of Payment information, CESOP).

Обумовлена мета визначає необхідність вирішення наступних завдань:

- дослідити перехід від періодичної звітності до електронного інвойсингу (e-invoicing) у режимі реального часу;
- проаналізувати розширення системи «єдиного вікна» для всіх транскордонних послуг та товарів B2C (Business-to-Consumer, «бізнес для споживача»), що дозволить українському бізнесу сплачувати ПДВ у всіх країнах ЄС через одну точку в Україні;
- обґрунтувати механізм обміну даними про транскордонні платежі для виявлення шахрайства з ПДВ у сфері електронної комерції.

Виконання поставлених завдань означає, що податкова система України перестане бути автономним «островом» із власними специфічними блокуваннями, а стане частиною єдиної європейської мережі, де контроль відбувається непомітно для бізнесу через автоматизований обмін даними.

Виклад основного матеріалу дослідження. Методологія реформи ViDA ґрунтується на концепції переходу від агрегованої періодичної звітності до трансакційної звітності в реальному часі. Це означає зміну фокусу податкового контролю з ретроспективного аналізу декларацій на превентивний моніторинг кожної окремої операції. Теоретичне обґрунтування такої трансформації полягає у використанні структурованих даних як «єдиного джерела істини», що дозволяє податковим адміністраціям автоматично перехресно перевіряти дані постачальника та покупця. Такий підхід робить «карусельне шахрайство» економічно не вигідним та технічно складним для реалізації.

Інтеграція України в цей простір потребує розробки методологічного інструментарію, який би враховував специфіку чинної Системи електронного адміністрування ПДВ (СЕА ПДВ), але водночас забезпечував повну сумісність із європейським стандартом EN 16931. Першим кроком в цьому

напряму було прийняття у липні 2019 року «ДСТУ EN 16931-1:2019 Електронне виставлення рахунків», який є ідентичним європейському стандарту. Важливо розуміти, що цифровізація - це не самоціль, а засіб забезпечення справедливості та прозорості.

Ефективне адміністрування податків у цифрову епоху вимагає розгалуженої інституційної структури, яка здатна забезпечити баланс між фіскальними інтересами держави та правами платників. В Україні ця структура має чітко виражену вертикаль, де Міністерство фінансів формує політику, а Державна податкова служба (ДПС) реалізує її через високотехнологічні сервіси. Особливу роль відіграє Державна казначейська служба, яка забезпечує функціонування електронних рахунків платників у СЕА ПДВ та автоматичне перерахування коштів бюджетного відшкодування.

На відміну від багатьох країн ЄС, де контроль здійснюється переважно через пост-аудит, Україна розробила унікальну систему реального часу. Взаємодія між ДПС та Казначейством відбувається миттєво. Казначейство щоденно інформує податкові органи про рух коштів на рахунках, що необхідно для розрахунку реєстраційного ліміту платників. Це дозволяє підтримувати актуальність «податкового потенціалу» кожного суб'єкта господарювання та запобігати використанню незабезпеченого ліміту.

Україна у 2024-2025 роках досягла значного прогресу в технічному підключенні до VIES (англ. VAT Information Exchange System), що дозволяє українським податківцям перевіряти ПДВ-статус європейських партнерів у режимі реального часу.

Центральним елементом української моделі адміністрування є Система електронного адміністрування ПДВ (СЕА ПДВ), яка функціонує з жорстким технологічним обмеженням у вигляді реєстраційної суми. Формула розрахунку ліміту є математичним виразом фіскальної дисципліни, де можливість видати податкову накладну прямо залежить від сплаченого податку при імпорті, отриманих податкових накладних від постачальників або прямого поповнення рахунку в Казначействі.

Механізм СЕА ПДВ фактично ліквідував класичне «паперове» шахрайство, проте зумовив появу складніших схем, таких як «скрутки» (маніпуляції з номенклатурою товарів). Для протидії цим явищам було впроваджено Систему моніторингу критеріїв оцінки ризиків (СМКОР), яка аналізує кожен подану на реєстрацію накладну на відповідність критеріям ризиковості платника та операції.

У 2024-2025 роках параметри СМКОР зазнали суттєвої лібералізації з метою зменшення адміністративного навантаження на добросовісний бізнес. З 27 вересня 2025 року було впроваджено нові ліміти для безумовної реєстрації [12]. Поріг обсягу постачання в одній податковій накладній для малих операцій було збільшено у два рази, що дозволило автоматизувати процеси для тисяч підприємців без ризику блокування (табл.1).

Таблиця 1. Показники Системи моніторингу критеріїв оцінки ризиків

Показник СМКОР	Значення до вересня 2025	Значення з 27.09.2025
Обсяг постачання за місяць становить менше	500 тис. грн	1 млн. грн
Обсяг постачання (місячний поріг) одному отримувачу	50 тис. грн	100 тис. грн
Обсяг постачання в одній податковій накладній (безумовна реєстрація) не перевищує	5 тис. грн	10 тис. грн
Сума ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг), сплачена в попередньому місяці, становить більше	20 тис. грн	40 тис. грн

Джерело: сформовано на основі [12].

Важливою інновацією стало впровадження показника «позитивної податкової історії». Платники, які відповідають критеріям стабільності (вчасно подають звітність, не мають податкового боргу, мають адекватне навантаження), отримують право на автоматичну реєстрацію накладних навіть у разі спрацювання ризикових індикаторів. Це є переходом від каральної моделі до ризикоорієнтованого аналізу, що відповідає кращим практикам країн ЄС. Статистика ДПС за січень 2026 року вказує, що частка зупинених накладних впала до 0,1%, що свідчить про високу точність налаштування алгоритмів [13].

У контексті євроінтеграції Україна імплементує модель партнерської взаємодії, відому як co-operative compliance. Законодавчим підґрунтям став Закон України № 3813-ІХ [14], що запровадив Перелік платників з високим рівнем добровільного дотримання законодавства, неофіційно названий «Клубом білого бізнесу». Цей інструмент спрямований на стимулювання детінізації економіки через надання відчутних преференцій сумлінним платникам.

Станом на листопад 2025 року кількість учасників «Клубу» досягнула 7 618 суб'єктів господарювання (табл. 2).

Таблиця 2. Структура платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства

Категорія учасників «Клубу»	Кількість (станом на 01.12.2024)	Кількість (станом на 01.12.2025)	Відх., +/-	Особливості
Юридичні особи разом, в тому числі:	8 104	7 053	-1 051	Основна група платників знаходиться на загальній системі
особи на загальній системі	4 488	4 056	-432	Основна група платників
особи - платники єдиного податку III групи	2 359	1 714	-645	Малий та середній бізнес
особи - платники єдиного податку IV групи	1 088	977	-111	Аграрний сектор
резиденти Дія Сіті	169	326	+157	ІТ-сектор з особливим режимом
Фізичні особи-підприємці (ФОП)	151	565	+414	Основна група платників - це особи - платники єдиного податку III групи
Разом	8 255	7 618	-637	

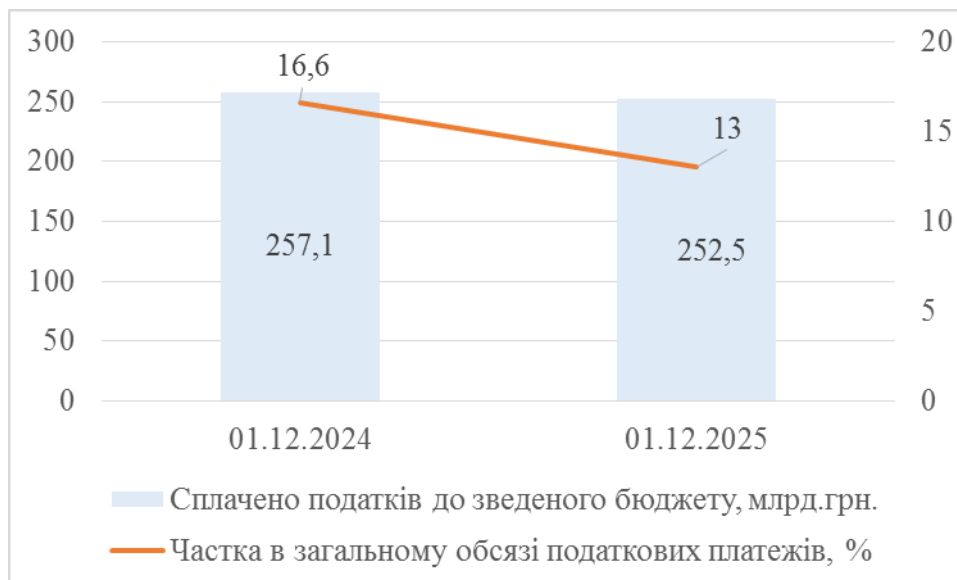
Джерело: сформовано та розраховано на основі [15,16].

Привілеї для членів «Клубу» включають мораторій на планові документальні перевірки, прискорене відшкодування ПДВ та закріплення персонального комплаєнс-менеджера. Кількість підприємців-фізичних осіб у листопаді 2025 року зросла майже в 3,7 рази. Це свідчить про те, що малий бізнес почав активніше підтягувати свої показники (рівень сплати податків та зарплат) до критеріїв Клубу. Найбільше падіння (-27%) спостерігається серед

юридичних осіб - платників єдиного податку III групи. Це може бути результатом зміни рівня середньої зарплати по галузі, яким стало важче відповідати.

З 1 січня 2026 року вимоги до учасників «Клубу» суттєво посилені. Відповідно до Закону № 4698-IX [17], критичне значення набуває інформація про кінцевих бенефіціарних власників (КБВ). Платник не може бути включений до переліку, якщо в ЄДР містяться записи про недостовірність даних про КБВ або структуру власності. Також вводиться жорсткий критерій щодо штрафів: за останні 3 місяці сума штрафів за несвоєчасну звітність не повинна перевищувати одну мінімальну зарплату.

Проте система викликає критику через потенційну дискримінацію: 87% податкових надходжень наприкінці 2025 року забезпечуються платниками, які не мають жодних преференцій, що створює ризики нерівної конкуренції (рис.1). Досвід Нідерландів базується на добровільності та багаторічних угодах про моніторинг, тоді як українська модель є більш селективною та адміністративно визначеною.

Рис.1. Податкові платежі «білих» платників податків за 11 місяців року в абсолютному та відносному виразі

Джерело: сформовано на основі [15, 16]

Одним із найбільш технологічно складних елементів цифрової трансформації є впровадження електронного аудиту (Е-аудит) на основі міжнародного стандарту SAF-T (Standard Audit File for Tax). З 1 січня 2026 року ця система офіційно запрацювала в Україні, дозволяючи податковим органам аналізувати великі масиви даних у стандартизованому XML-форматі.

Процес впровадження SAF-T UA має поетапний характер, що дозволяє бізнесу адаптувати свої ІТ-системи. Для великих платників податків (ВПП) з 1 січня 2025 року подання SAF-T UA стало обов'язковим за запитом контролюючого органу під час документальної перевірки. Обов'язковість же для малого та середнього бізнесу наразі залишається предметом подальших законодавчих ініціатив у межах Національної стратегії доходів до 2030 року [18].

SAF-T UA містить вичерпну інформацію про бізнес-операції, бухгалтерські записи, активи та податкові зобов'язання. Система Е-аудиту в автоматичному режимі проводить структурну та логічну перевірку даних, застосовує аналітичні тести для ідентифікації ризиків та формує висновки, що мінімізує людський фактор та час перебування інспектора на підприємстві. Перед запуском у 2026 році система пройшла тестування на базі 900 файлів, що підтвердило її готовність до системного масштабування.

У межах переговорного процесу про вступ до ЄС [19], Україна зобов'язана адаптувати своє адміністрування до пакету реформ «ПДВ у цифрову епоху» (ViDA) [12], схваленого Радою ЄС у березні 2025 року. ViDA є відповіддю на стрімкий розвиток електронної комерції та необхідність боротьби з транскордонним шахрайством, яке щороку коштує бюджету ЄС понад 100 млрд євро.

Три ключові «стовпи» реформи ViDA мають прямий вплив на майбутнє української податкової системи:

- цифрова звітність (DRR) та електронний інвойсинг, з липня 2030 року електронне інвойсування (e-invoicing) стане основним методом для всіх транскордонних B2B операцій у ЄС;

- оподаткування платформної економіки, з 2030 року оператори цифрових платформ (наприклад, у сфері короткострокової оренди житла та транспорту) стануть відповідальними за збір ПДВ, що усуває нерівні умови для традиційного бізнесу;

- єдина реєстрація (Single VAT Registration), розширення систем One Stop Shop (OSS) та Import One Stop Shop (IOSS) дозволить компаніям реєструватися в одній державі для ведення діяльності по всьому ЄС.

Пріоритетом системного масштабування реформ у 2026 році є повна технічна інтеграція з системами VIES (обмін інформацією), OSS (єдине вікно), CESOP (платіжні дані) та EMCS (акцизи). Це дозволить Україні стати повноцінною частиною єдиного європейського податкового простору ще до офіційного вступу в ЄС.

У 2026 році Україна виходить на новий рівень міжнародної прозорості, впроваджуючи Загальний стандарт звітності (англ. Common Reporting Standard, CRS) 2.0 та CARF (англ. Crypto-Asset Reporting Framework). Це означає, що під автоматичний обмін інформацією потрапляють не лише традиційні банківські рахунки, а й активи на криптоплатформах та в сервісах електронних грошей. Крім того, активізується робота над імплементацією Директиви DAC7 (Директива про адміністративну співпрацю) - це оновлення законодавства ЄС про адміністративну співпрацю у сфері оподаткування, яка зобов'язує операторів цифрових платформ (маркетплейси, сервіси оренди) збирати та передавати податковим органам дані про доходи своїх продавців [20]. Для обробки цих масивів інформації ДПС розбудовує «Систему виявлення, оцінки та аналізу ризиків міжнародного оподаткування (International Tax Analysis and Risk Investigation System, ITARIS), яка використовує інструменти великих даних (Big Data) для автоматизованого управління ризиками у сфері міжнародного оподаткування. Це дозволяє

ідентифікувати складні схеми ухилення, засновані на використанні транскордонних цифрових сервісів.

Стратегічний вектор розвитку податкової служби визначений у Плані цифрового розвитку до 2030 року [21], який отримав позитивну оцінку Європейської Комісії у 2025 році. В основу плану покладено положення концепції Tax Administration 3.0 [22], яка передбачає безшовну інтеграцію податкових процедур у господарські процеси платників податків через механізми API та автоматизовані цифрові сервіси

Пріоритетні напрями трансформації включають штучний інтелект (ШІ), кібербезпеку та Електронний кабінет версії 2.0. Планується застосування ШІ-консультантів для платників та інтелектуальних систем аналізу ризиків для виявлення аномалій у поведінці суб'єктів господарювання.

Ключовим технічним завданням є адаптація українського формату податкової накладної до європейської семантичної моделі EN 16931. Це потребує розробки національного розширення (CIUS - Country Specific Extension), яке дозволить зберігати специфічні українські реквізити (наприклад, коди УКТ ЗЕД), не порушуючи загальну структуру документа.

Для автоматизації комплаєнсу та виявлення шахрайства необхідно інтегрувати в систему адміністрування алгоритми штучного інтелекту (ШІ).

Згідно з планом виконання Ukraine Facility, Україна взяла на себе зобов'язання реалізувати наступні кроки:

2024-2025 - затвердження стратегічного плану цифровізації ДПС та впровадження міжнародного стандарту обміну інформацією CRS;

2025-2026 - поступове збільшення акцизних ставок до мінімальних рівнів ЄС та гармонізація ПДВ-законодавства з Директивою 2006/112/ЕС;

2027-2030 - повне впровадження трансакційної звітності та інтеграція з європейськими системами VIES, OSS та CESOP.

Для держави ключовим вигодоотримувачем є бюджет. Боротьба з карусельним шахрайством дозволить залучити мільярди гривень, які зараз

втрачаються в тіньових схемах. На рівні ЄС очікується, що заходи протидії шахрайству в межах ViDA принесуть додатково 11 мільярдів євро щороку.

Висновки. Цифрова трансформація податкового адміністрування в Україні у контексті євроінтеграції пройшла шлях від фрагментарних електронних сервісів до створення цілісної інтелектуальної системи. Впровадження СЕА ПДВ, СМКОР, Е-аудиту та «Клубу білого бізнесу» демонструє здатність держави адаптувати найсучасніші технологічні рішення для подолання хронічних проблем тіньової економіки.

Для подальшого успіху реформи необхідно зосередитися на:

- повній технічній та юридичній гармонізації з пакетом ViDA, зокрема впровадженні стандарту EN 16931 для електронних інвойсів до 2030 року;
- подоланні технічних затримок у проекті «е-Акциз» для забезпечення прозорості підакцизних ринків;
- розширенні інструментів автоматичного обміну даними (CRS 2.0, DAC7) для унеможливлення ухилення від оподаткування через цифрові активи;
- переході від селективних привілеїв «Клубу білого бізнесу» до загальної моделі cooperative compliance, що базується на ризикоорієнтованому аналізі та довірі до кожного платника.

Розвиток цифрових технологій в адмініструванні податків перетворює податкову службу з контролюючого органу на сервісного партнера, що є ключовою вимогою для вступу до Європейського Союзу та забезпечення економічної стійкості України у довгостроковій перспективі. Ефективність системи тепер визначається не кількістю перевірок, а якістю алгоритмів та глибиною інтеграції у глобальний цифровий фінансовий простір.

Поступова реалізація дорожньої карти ViDA до 2035 року забезпечить стійкість державних фінансів та сприятиме інтеграції України в європейську спільноту як рівноправного та високотехнологічного партнера.

Література

1. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. Глава 4. Оподаткування. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/evropejska-integraciya/perekladi-aktiv-acquis-yes/rozdil-v-ekonomichne-ta-galuzeve-spivrobitnictvo/glava-4-opodatкування>
2. Соколовська А. М. (2022), Базова структура і податкові витрати з ПДВ в Україні: методологічний і прагматичний аспекти. *Економіка і прогнозування*, (1), С.78-106.
3. Вишневський В.П., Соколовський Д.Б. (2013), Моделі впливу податків на поведінку підприємств. *Математичне моделювання в економіці*, №3, С. 48-59.
4. Луніна І. О., Білоусова О. С. (2017), Оцінка втрати доходів бюджету від ПДВ. *Економіка та держава*, (5), 13-18.
5. Соколовська А. М., Райнова Л. Б. (2020), Податок на додану вартість: підходи до реформування в Україні та Євросоюзі. *Економіка та держава*, № 8, С. 43-48. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.8.43>
6. Вінницька О., Момотиук Л. (2024) Теоретичні засади податкового адміністрування: основи фіскального управління. *Економічні горизонти*, № 1 (27), С. 36-45. URL: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.1\(27\).2024.299231](https://doi.org/10.31499/2616-5236.1(27).2024.299231)
7. Кацалап А. А. (2025), Правові основи адміністрування податку на додану вартість в Україні. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право*, Вип. 89: том 2, С. 424-428. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.2.64>
8. Мединська Т. В., Олійник Н. Р., Василюшин С. А. (2024), Сучасні технології адміністрування податків і платежів: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*, № 75, С. 76-85. URL: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2024-75-12>

9. Селіванова Н. М., Калабіна В. О., Мінжирян Н. І. (2025), Особливості електронного адміністрування податків. *Економіка: реалії часу*, № 1 (77), С. 56-63. URL: <https://doi.org/10.15276/ETR.01.2025.7>

10. Ерфан Є. А. (2025), Ефективність електронних сервісів в системі податкового адміністрування. *Український економічний часопис*, Вип. 9, С. 38-42. URL: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2025-9-6>

11. Цап В. Д. (2025), Нормативно-правові засади податкової добросовісності в Україні: механізм селективного адміністрування та його практична імплементація. *Сталий розвиток економіки*, № 4 (55), С. 53-61. URL: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-55-8>

12. Про внесення змін до Порядку зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних. Постанова КМУ від 11 грудня 2019 р. № 1165, редакція від 27.09.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1165-2019-%D0%BF#Text>

13. Блокування податкових накладних. URL: <https://tax.gov.ua/en/mass-media/news/982788.html>

14. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей податкового адміністрування під час воєнного стану для платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства. Закон України від 18.06.2024 № 3813-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3813-20#Text>

15. Клуб білого бізнесу. Кількість зразкових платників податків збільшилася після сильного скорочення. URL: <https://bit.ly/4b9C0Fp>

16. До Переліку платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства включено 8255 платників, - ДПС. URL: <https://bit.ly/4rvsHW4>

17. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування банків податком на прибуток підприємств у 2026 році та перенесення строків введення в дію Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин,

що використовуються в електронних сигаретах від 03.12.2025 № 4698-IX.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4698-20#Text>

18. Національна стратегія доходів до 2030 року затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2023 року № 1218-р.

URL:

https://mof.gov.ua/storage/files/National%20Revenue%20Strategy_2030_.pdf

19. УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони № 984_011, редакція від 14.10.2025. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011

20. DAC7. Directive on Administrative Cooperation (reporting rules for digital platforms). URL: <https://bit.ly/4s9dycU>

21. Стратегічний план Державної податкової служби України на 2025 - 2030 роки із змінами, внесеними наказами ДПС від 18.06.2025 № 632. URL: https://tax.gov.ua/data/normativ/000/005/79393/Dodatok_stratplan_MON_TORING.xlsx

22. Tax Administration 3.0: The Digital Transformation of Tax Administration. URL: https://www.oecd.org/en/publications/tax-administration-3-0-the-digital-transformation-of-tax-administration_ca274cc5-en.html

References

1. Government portal (2026), “Chapter 4. Taxation”, available at: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/evropejska-integraciya/perekladi-aktiv-acquis-yes/rozdil-v-ekonomichne-ta-galuzeve-spivrobotnictvo/glava-4-opodatkuvannya> (Accessed 10 February 2026).

2. Sokolovs'ka, A. M. (2022), “Basic structure and VAT tax expenditures in Ukraine: methodological and pragmatic aspects”, *Ekonomika i prohnouzuvannia*, vol. 1, pp.78-106.

3. Vyshnevs'kyj, V.P. and Sokolovs'kyj, D.B. (2013), "Models of taxation effects on business behavior", *Matematychni modeliuvannia v ekonomitsi*, vol. 3, pp. 48-59.
4. Lunina, I. O. and Bilousova, O. S. (2017), "Estimation of VAT revenue losses", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 5, pp. 13-18.
5. Sokolovs'ka, A. M. and Rajnova, L. B. (2020), "Value Added Tax: approaches to reform in Ukraine and the European Union", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 8, pp. 43-48. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.8.43>.
6. Vinnyts'ka, O. and Momotyuk, L. (2024), "Theoretical foundations of tax administration: fundamentals of fiscal management", *Ekonomichni horyzonty*, vol. 1 (27), pp. 36-45. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.1\(27\).2024.299231](https://doi.org/10.31499/2616-5236.1(27).2024.299231).
7. Katsalap, A. A. (2025), "Legal framework for Value Added Tax administration in Ukraine", *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho Natsional'noho Universytetu. Seriia Pravo*, vol. 89, no. 2, pp. 424-428. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.2.64>.
8. Medyns'ka, T. V., Olijnyk, N. R. and Vasylyshyn, S. A. (2024), "Modern technologies for tax and payment administration: domestic and foreign experience", *Visnyk L'vivs'koho torhovel'no-ekonomichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, vol. 75, pp. 76-85. <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2024-75-12>.
9. Selivanova, N. M., Kalabina, V. O. and Minzhyrian, N. I. (2025), "Specifics of electronic tax administration", *Ekonomika: realii chasu*, vol. 1 (77), pp. 56-63. <https://doi.org/10.15276/ETR.01.2025.7>.
10. Erfan, Ye. A. (2025), "Efficiency of electronic services in the tax administration system", *Ukrains'kyj ekonomichnyj chasopys*, vol. 9, pp. 38-42. <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2025-9-6>.
11. Tsap, V. D. (2025), "Regulatory and legal framework for tax integrity in Ukraine: Selective administration mechanism and its practical implementation", *Stalyj rozvytok ekonomiky*, vol. 4 (55), pp. 53-61. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-55-8>.

12. Cabinet of Ministers of Ukraine (2025), Resolution “On amending the procedure for suspending the registration of a tax invoice / calculation of correction in the unified register of tax invoices”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1165-2019-%D0%BF#Text> (Accessed 10 February 2026).

13. State Tax Service of Ukraine (2026) “Suspension of tax invoice registration”, available at: <https://tax.gov.ua/en/mass-media/news/982788.html> (Accessed 10 February 2026).

14. Verkhovna Rada of Ukraine (2024), Law of Ukraine “On amending the Tax Code of Ukraine regarding the specifics of tax administration during martial law for taxpayers with a high level of voluntary compliance”. available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3813-20#Text> (Accessed 10 February 2026).

15. An official website of the NV (2026) “White business club: the number of exemplary taxpayers has increased after a sharp decline”, available at: <https://bit.ly/4b9C0Fp> (Accessed 10 February 2026).

16. The State Tax Service (2026), “8 255 taxpayers have been included in the List of taxpayers with a high level of voluntary tax compliance”, available at: <https://bit.ly/4rvsHW4> (Accessed 10 February 2026).

17. Verkhovna Rada of Ukraine (2025), Law of Ukraine “On amending the Tax Code of Ukraine and other laws of Ukraine regarding the specifics of corporate income taxation for banks in 2026 and postponing the implementation of the electronic system for circulation of alcoholic beverages, tobacco products, and liquids used in electronic cigarettes”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4698-20#Text> (Accessed 10 February 2026).

18. Ministry of finance of Ukraine (2023), “The National revenue strategy through 2030”, available at: https://mof.gov.ua/storage/files/National%20Revenue%20Strategy_2030_.pdf (Accessed 10 February 2026).

19. Verkhovna Rada of Ukraine (2025), “ASSOCIATION AGREEMENT between Ukraine, of the one part, and the European Union, the European Atomic

Energy Community and their Member States, of the other part”, available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (Accessed 10 February 2026).

20. An official website of the European Union (2024), “DAC7. Directive on Administrative Cooperation (reporting rules for digital platforms)”, available at: <https://bit.ly/4s9dycU> (Accessed 10 February 2026).

21. State Tax Service of Ukraine (2025), Orders “Strategic Plan of the State Tax Service of Ukraine for 2025–2030, as amended by the STS”, available at:

[https://tax.gov.ua/data/normativ/000/005/79393/Dodatok_stratplan_MON_TORIN G.xlsx](https://tax.gov.ua/data/normativ/000/005/79393/Dodatok_stratplan_MON_TORIN_G.xlsx) (Accessed 10 February 2026).

22. An official website of the OECD (2020), “Tax Administration 3.0: The Digital Transformation of Tax Administration”, available at: https://www.oecd.org/en/publications/tax-administration-3-0-the-digital-transformation-of-tax-administration_ca274cc5-en.html (Accessed 10 February 2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 26.02.26

Прорецензовано / Revised: 06.03.26

Схвалено до друку / Accepted: 20.03.26